

سرمقاله

سلامت با همه‌ی ابعاد آن اعم از جسمی، روانی، معنوی و اجتماعی از مهم‌ترین ابعاد وجودی انسان است. تأمین آن براساس اصل ۲۹ قانون اساسی از مهم‌ترین تعهدات دولت‌هاست. نظام سلامت کارآمد نیازمند مشارکت فعالانه و تعامل مناسب میان گیرندگان و ارائه‌کنندگان مراقبت است. مراکز ارائه‌ی خدمات سلامت و مراقبت، باید نهادی برای درک و احترام به حقوق و مسؤولیت‌های گیرنده‌ی خدمت، خانواده‌ی آنان و پزشکان و سایر مراقبت‌کنندگان باشند.

بر این اساس بود که منشور حقوق بیمار با هدف تبیین حقوق گیرندگان خدمات سلامت و ارتقای رعایت موازین اخلاقی در یکی از مهم‌ترین عرصه‌های خدمات سلامت با مشارکت صاحب‌نظران و ذی‌نفعان طی سه سال تدوین و در تاریخ ۸۸/۸/۱۰ از سوی وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ گردید. گرچه این منشور به حقوق بیمار توجه ویژه‌ای دارد، از حقوق سایر گیرندگان خدمات نیز غافل نمانده است.

در جهت اجرای جامع و مؤثر این منشور موارد ذیل در نامه‌ی ابلاغیه‌ی منشور فوق از سوی وزیر محترم بهداشت درمان و آموزش پزشکی مورد توجه قرار گرفته بود:

الف) اعلام نظر دانشگاه‌های علوم پزشکی و کلیه‌ی مراجع ذی‌ربط در خصوص موانع و راهکارهای اجرایی شدن هر حق در راستای عملیاتی شدن هر چه سریع‌تر مفاد منشور؛

ب) تنظیم دستورالعمل اجرایی منشور حقوق بیمار پس از جمع‌بندی نظرات به‌دست آمده‌ی فوق؛

ج) تدوین شاخص‌های ارزیابی وضعیت حقوق بیمار در مراکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت براساس منشور مصوب و لحاظ آن در ارزشیابی مراکز فوق؛

د) طراحی برنامه‌ی آموزشی حقوق بیمار در کوریکولوم‌های آموزشی رشته‌های مختلف علوم پزشکی به فراخور نیاز و برگزاری کارگاه‌ها و سمینارهای آموزشی مناسب در این خصوص.

به‌نظر می‌رسد علی‌رغم وجود مشکلات و موانع متعددی که پیش‌روی مدیران محترم نظام سلامت در ارائه‌ی خدمات مطلوب مبتنی بر رعایت آرمانی گیرندگان خدمت وجود دارد، این امکان وجود دارد که با بذل توجه و عنایت مدیریت‌ها و ارائه‌ی آموزش‌های مناسب و کوتاه‌مدت با هدف افزایش آگاهی ذینفعان گام‌های بلندی در ارتقای کیفی وضعیت موجود در مراکز تابعه برداشت.

اگرچه نیل به سطوح بالایی از برخی مؤلفه‌های مورد توجه در این منشور مستلزم بسیج مناسبی از منابع انسانی، مالی و نیز بازنگری مقررات حاکم بر مراکز تابعه می‌باشد که امید است در آینده‌ای نه چندان دور شاهد تحقق آن باشیم.

برگزاری کنگره‌ی سالیانه‌ی اخلاق پزشکی ایران با محوریت حقوق گیرندگان و انتشار ویژه‌نامه‌ی مجله‌ی اخلاق و تاریخ پزشکی با موضوع فوق بخشی از اقداماتی است که با هدف طرح همه‌جانبه‌ی این موضوع مهم در عرصه‌ی سلامت انجام می‌شود.

دکتر باقر لاریجانی

مدیر مسؤول